Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000980

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гомон Олександр Вікторович
2. Oleksandr V. Gomon

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3773-7391

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Менеджмент

Галузь / галузі знань: управління та адміністрування

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 37436 Менеджмент

Дата захисту: 24-04-2026

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Головне управління Національної поліції у місті Києві

Код за ЄДРПОУ: 40108583

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12055

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.71.07, 06.81

Тема дисертації:

1. Інституційне забезпечення управління виробничою діяльністю сільськогосподарських підприємств
2. Institutional support for the management of production activities of agricultural enterprises

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене розгляду комплексу науково-практичних проблем, пов'язаних із недостатньою ефективністю інституційного забезпечення управління виробничою діяльністю сільськогосподарських підприємств у трансформаційних умовах розвитку аграрного сектору. Особлива увага приділяється проблемам узгодженості формальних і неформальних інституцій, нестабільності нормативно-правового середовища, високого рівня трансакційних витрат, обмеженості інституційних стимулів до інноваційної модернізації виробництва та фрагментарності управлінських механізмів. Розглядаються інституційні бар'єри, що ускладнюють стратегічне планування та ефективну організацію виробничих процесів, зокрема інформаційна асиметрія, недостатній розвиток інституцій довіри, нерівномірність регуляторних практик і обмежена інтеграція підприємств у сучасні ланцюги створення доданої вартості. Значну увагу приділено проблемам адаптації систем управління до умов підвищеної невизначеності, зумовленої воєнними викликами, логістичними обмеженнями та потребами післявоєнного відновлення аграрного сектору. Виробнича діяльність сільськогосподарських підприємств розглядається як

складна багаторівнева система, функціонування якої визначається взаємодією економічних, організаційних, технологічних та інституційних факторів. Інституційний підхід дозволяє розширити традиційне розуміння управління виробничими процесами, акцентуючи увагу на ролі правил, норм, стимулів і механізмів координації, що формують структуру взаємодії між економічними агентами. Еволюція інституційної теорії демонструє перехід від статичного розуміння інститутів як зовнішніх обмежень до їх трактування як динамічних механізмів, що впливають на ефективність економічних рішень через формування транзакційних витрат, стимулів до інновацій і моделей управлінської поведінки. Інституційне забезпечення управління виробничою діяльністю охоплює систему формальних і неформальних інститутів, регуляторних механізмів, організаційних структур і управлінських практик, які визначають умови здійснення виробничих процесів. Формальні інституції представлені законодавчими нормами, стандартами, політиками державної підтримки, механізмами контрактних відносин і системами регулювання ринкових процесів. Неформальні інституції включають традиції, соціальні норми, довіру, культурні практики та мережеві взаємодії, які впливають на поведінку економічних суб'єктів і визначають ефективність координації виробничої діяльності. Взаємодія цих елементів формує інституційне середовище, яке визначає рівень передбачуваності економічних процесів, стабільність господарських зв'язків і можливості для інноваційного розвитку. Методичні підходи до дослідження інституційного забезпечення управління виробничою діяльністю базуються на інтеграції інституційного аналізу з економічними, управлінськими та системними методами дослідження, що дозволяє сформувати комплексне бачення впливу інституційних факторів на функціонування сільськогосподарських підприємств. Такий підхід передбачає поєднання якісних і кількісних методів аналізу, включаючи структурно-функціональний аналіз інституційного середовища, економіко-статистичні методи, порівняльний аналіз, моделювання управлінських процесів і оцінювання ефективності виробничої діяльності з урахуванням інституційних умов. Методичний інструментарій передбачає оцінювання інституційної ефективності через аналіз взаємодії між правилами, механізмами стимулювання та управлінськими практиками, що впливають на прийняття виробничих рішень. Такий підхід дозволяє ідентифікувати інституційні дисфункції, визначати їх вплив на ефективність використання ресурсного потенціалу та обґрунтовувати напрями вдосконалення управління виробничою діяльністю. Інтеграція інституційного аналізу з інструментами стратегічного управління, ризик-орієнтованого підходу та сучасних інформаційно-аналітичних систем створює передумови для формування адаптивної моделі управління, орієнтованої на підвищення результативності та стійкості сільськогосподарських підприємств у динамічних умовах розвитку. Аналіз сучасного стану інституційного забезпечення управління виробничою діяльністю свідчить про наявність значних трансформацій, пов'язаних із реформуванням аграрної політики, змінами регуляторного середовища та адаптацією підприємств до нових економічних умов. Інституційні зміни проявляються у розвитку механізмів ринкового регулювання, трансформації земельних відносин, зміні систем державної підтримки та поширенні цифрових інструментів управління. Водночас спостерігається неоднорідність інституційного середовища, що зумовлює різний рівень ефективності функціонування підприємств і формує додаткові ризики для їх виробничої діяльності. Практика управління виробничою діяльністю сільськогосподарських підприємств демонструє значний вплив інституційних факторів на організацію виробничих процесів, прийняття управлінських рішень і результати господарської діяльності.

2. The dissertation research focuses on a complex of scientific and practical problems related to the insufficient effectiveness of institutional support for managing production activities of agricultural enterprises under transformational conditions of the agrarian sector development. Particular attention is paid to issues of coherence between formal and informal institutions, instability of the regulatory environment, high transaction costs, limited institutional incentives for innovative modernization of production, and fragmentation of management mechanisms. The study addresses institutional barriers that complicate strategic planning and effective organization of production processes, including information asymmetry, insufficient development of trust-based institutions, uneven regulatory practices, and limited integration of enterprises into modern value chains. Special emphasis is placed on the challenges of adapting management systems to conditions of increased uncertainty caused by wartime challenges, logistical constraints, and the need for post-war recovery of the agricultural sector.

The production activity of agricultural enterprises is considered as a complex multi-level system whose functioning is determined by the interaction of economic, organizational, technological, and institutional factors. The institutional approach expands the traditional understanding of production management by emphasizing the role of rules, norms, incentives, and coordination mechanisms that shape interactions among economic agents. The evolution of institutional theory demonstrates a shift from a static understanding of institutions as external constraints toward their interpretation as dynamic mechanisms influencing economic performance through transaction cost formation, innovation incentives, and managerial behavior patterns. Institutional support for managing production activities encompasses a system of formal and informal institutions, regulatory mechanisms, organizational structures, and managerial practices that determine the conditions for production processes. Formal institutions include legislative frameworks, standards, public support policies, contractual mechanisms, and regulatory systems governing market processes. Informal institutions comprise traditions, social norms, trust, cultural practices, and network interactions influencing economic behavior and coordination effectiveness. The interaction of these elements forms an institutional environment that determines the predictability of economic processes, stability of business relations, and opportunities for innovation-driven development. Methodological approaches to studying institutional support for production management are based on integrating institutional analysis with economic, managerial, and systems-based research methods, enabling a comprehensive understanding of institutional impacts on agricultural enterprise performance. This approach combines qualitative and quantitative methods, including structural-functional analysis of institutional environments, economic-statistical techniques, comparative analysis, modeling of managerial processes, and assessment of production efficiency under institutional conditions. The methodological framework involves evaluating institutional effectiveness through analyzing interactions between rules, incentive mechanisms, and management practices affecting production decision-making. Such an approach enables identification of institutional dysfunctions, assessment of their influence on resource utilization efficiency, and substantiation of directions for improving production management. The integration of institutional analysis with strategic management tools, risk-oriented approaches, and modern information-analytical systems creates prerequisites for developing adaptive management models aimed at improving performance and resilience of agricultural enterprises in dynamic development conditions. Analysis of the current state of institutional support for production management reveals significant transformations associated with agrarian policy reforms, regulatory changes, and enterprise adaptation to new economic realities. Institutional changes manifest through the development of market regulation mechanisms, transformation of land relations, modification of state support systems, and increased adoption of digital management tools. At the same time, heterogeneity of the institutional environment is observed, resulting in varying levels of enterprise performance and generating additional risks for production activities. Management practice demonstrates a significant influence of institutional factors on the organization of production processes, managerial decision-making, and overall business performance.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Гомон О. В. Теоретичні засади стратегічного управління сільськогосподарськими підприємствами. Агросвіт. 2022. № 19. С. 65–72.

- 2. Гомон О. В. Методичні підходи до управління розвитком сільськогосподарських підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 19–20. С. 100–107.
- 3. Желавська Н., Гомон О. Вплив інституціональної теорії на розвиток системи управління сільськогосподарськими підприємствами. Економічний аналіз. 2024. Т. 34. № 4. С. 684–692.
- 4. Желавська Н., Гомон О. Неформальні інститути в управлінні українськими агропідприємствами: виклики та можливості. Економічний аналіз. 2025. № 1. С. 588–598.
- 5. Гомон О. Роль інституційного середовища в ефективному управлінні сільськогосподарськими підприємствами. Агросвіт. 2025. № 12. С. 23–31.
- 6. Гомон О. В. Роль державних інституцій у системі управління сільськогосподарськими підприємствами. Ефективна економіка. 2025. № 7. 16 с.
- 7. Khakhula B., Kostyuk O., Lanchenko O., Antonyuk H., Homon O. Innovative tools for risk management of the production activities of agricultural enterprises in an institutional environment. Scientific Horizons. 2024. Vol. 27. No. 2. P. 136–153.
- 8. Гомон О., Антонюк Г. Теоретичні підходи до трансформації поняття «управління підприємством». Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф., 25 березня 2025 р., Полтава. Полтава : Полтавський державний аграрний університет, 2025. С. 73–74.
- 9. Гомон О., Антонюк Г. Роль і місце теорій інституціоналізму у формуванні системи управління сільськогосподарськими підприємствами. Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., 14–15 квітня 2025 р., Полтава. Полтава, 2025. С. 370–372.
- 10. Гомон О., Антонюк Г. С. Роль і місце інституцій в управлінні сільського господарства. Актуальні проблеми управління та адміністрування: теоретичні і практичні аспекти : матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф., 15 травня 2025 р. Кам'янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2025. С. 131–134.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U104509

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Свиноус Іван Вікторович

2. Ivan V. Svynous

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0346-1596

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сахацький Микола Павлович

2. Mykola P. Sakhatskyi

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.07.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8765-766X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493008

Місцезнаходження: вул. Канатна, Одеса, 65039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 000kkaz97

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зось-Кіор Микола Валерійович

2. Mykola V. Zos-Kior

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8330-2909

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: https://ror.org/01s344n79

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Паска Ігор Миколайович

2. Igor Paska

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4453-8905

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Артімонова Ірина Вікторівна

2. Iryna V. Artimonova

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1054-1356

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Гринчук Юлія Сергіївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Гринчук Юлія Сергіївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Артімонова Ірина Вікторівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна